

No.W05.10.0264/I

's-Gravenhage, 20 augustus 2010

Bij Kabinetsmissive van 2 juli 2010, no.10.001832, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra teneinde het Vervangingsfonds en het Participatiefonds onder de werking van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen te brengen, met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel strekt ertoe de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Kaderwet) van toepassing te verklaren op het Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheid voor het onderwijs (Vervangingsfonds) en het Participatiefonds voor het onderwijs (Participatiefonds).

De Raad van State onderschrijft de strekking van het wetsvoorstel, maar maakt een opmerking over de gehanteerde terminologie. Hij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het voorstel wenselijk is.

1. Het bestuur van een rechtspersoon

Het wetsvoorstel wijzigt de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra teneinde het Vervangingsfonds en het Participatiefonds onder de werking van de Kaderwet te brengen. Deze fondsen zijn privaatrechtelijk vormgegeven zelfstandig bestuursorganen (zbo's).

Voorgesteld wordt om telkens waar thans in de wet wordt gesproken over "de rechtspersoon" dit te vervangen door: het bestuur van de rechtspersoon. In de toelichting wordt hierover opgemerkt dat de rechtspersoonlijkheid is toegekend aan het Vervangingsfonds en het Participatiefonds en de publiekrechtelijke taken en bevoegdheden aan het bestuur van de rechtspersonen. Het bestuur is dan ook het zbo. Daarom wordt tevens een orgaan van de rechtspersoon aangewezen als zbo, aldus de toelichting.¹

De Raad merkt op dat waar in de vigerende wet staat "de rechtspersoon" deze aanduiding niet kan worden vervangen door "het bestuur van de rechtspersoon", zoals in het voorstel wordt gedaan. Immers daardoor ontstaat spanning met de bepalingen van het privaatrecht, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het voorgestelde artikel 183, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs (WPO) (waarvan het bestuur zich ten doel stelt) en het voorgestelde artikel 184, tweede lid, WPO (het voldoen van een bijdrage aan het bestuur). De Raad benadrukt dat het in de bijzondere wetten gebruikelijk is om bij privaatrechtelijke zbo's de bevoegdheden en verplichtingen niet neer te leggen bij een orgaan van de rechtspersoon, maar bij de rechtspersoon zelf.²

De Raad adviseert het voorgestelde artikel 183, zesde lid, WPO en het voorgestelde artikel 184, achtste lid, WPO zo te wijzigen dat hieruit blijkt dat de Kaderwet van toepassing is op de rechtspersoon. Voorts adviseert de Raad in het voorstel telkens de term "het bestuur" te schrappen.

¹ Toelichting, artikelsgewijs, de artikelen I en II, onderdelen A en B.

² Zie bijvoorbeeld de Wet op de orgaandonatie, de Wet op de organisatie Zorgonderzoek Nederland en de aanpassingen van EZ-instellingswetten aan de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Kamerstukken II 2009/10, 32 151, nr 2.)

2. Voor redactionele kanttekeningen verwijst de Raad naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State,

Bijlage bij het advies van de Raad van State betreffende no.W05.10.0264/I met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

- In de toelichting aangeven waarom gekozen is voor het handhaven van de privaatrechtelijke status van de zelfstandige bestuursorganen, mede in het licht van de artikelen 3 en 4 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Daarbij tevens ingaan op de brief van de Minister van OCW waarin wordt gesteld dat het Ministerie van Onderwijs voornemens is de aanpassing van het Participatiefonds en het Vervangingsfonds aan de Kaderwet te koppelen aan aanpassing van wetgeving in verband met een herbezinning op de verhouding tussen het Ministerie en de stichtingen (Bijlage bij kamerstukken II 2007/08, 25 268, nr. 50).
- Toelichten waarom de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties medeondertekenaar van het wetsvoorstel is, in plaats van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (artikel 6 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen).